

POSTANOWIENIE

Dnia 21 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z wniosku J.W. i I.W.
przy uczestnictwie „E.” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 21 listopada 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.
z dnia 3 września 2019 r., sygn. akt XV Ca (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od skarżących solidarnie na rzecz uczestnika
postępowania kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem
zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną wnioskodawców od postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 3 września 2019 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie

i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m. in. postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., sygn. akt II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia SN z dnia 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08, z dnia 28 marca 2007 r., sygn. akt II CSK 84/07, www.sn.pl). Skarżącego obciążał obowiązek przedstawienia

odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienia SN z dnia 8 lipca 2009 r., sygn. akt I CSK 111/09, z dnia 12 grudnia 2008 r., sygn. akt II PK 220/08, www.sn.pl).

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia SN z dnia 8 marca 2002 r., sygn. akt I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Skarżący, wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołali się na występujące ich zdaniem w sprawie istotne zagadnienia prawne, a także istniejące sprzeczności między wykładnią prawa a podstawowymi zasadami wynikającymi z Konstytucji RP. Zagadnienie, które próbowali nakreślić, dotyczy dopuszczalności uwzględnienia zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu, w sytuacji, w której do czasu posiadania tej służebności oraz służebności gruntowej o treści służebności przesyłu przez uczestnika postępowania zostanie doliczony czas posiadania przez jego poprzednika podobnej służebności gruntowej, pomimo iż instytucja służebności przesyłu do polskiego systemu prawa została wprowadzona dopiero z dniem 3 sierpnia 2008 r. Skarżący podnieśli też, że tak dokonana wykładnia celowościowa doprowadziła do tego, iż wbrew wyraźnym zasadom konstytucyjnym, tj. zasadzie niedziałania prawa wstecz oraz zasadzie dopuszczalności wyłączenia tylko na cele publiczne i za słusznym odszkodowaniem, sądy powszechne interpretują przepisy prawa na niekorzyść właścicieli nieruchomości, z pominięciem literalnej wykładni przepisów o służebności przesyłu wprowadzonych w dniu 3 sierpnia 2008 r. W uzasadnieniu wniosku powołali się też na konieczność wykładni przepisów umożliwiających uwzględnienie zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu w związku z art. 21 Konstytucji RP. Nawiązali także do problemu oceny dokumentacji zgromadzonej w różnych sprawach o ustanowienie służebności przesyłu, a przedstawianej przez

przedsiębiorstwa przesyłowe, z której nie wynikają jednak okoliczności niezbędne do ustalenia przesłanek uwzględnienia zarzutu zasiedzenia, niweczącego prawo dochodzenia ustanowienia służebności przesyłu za odpowiednim wynagrodzeniem.

Tymi wywodami skarżący nie wykazali jednak możliwości zaistnienia odmiennej oceny tak sformułowanych przez nich problemów, ani potrzeby wykładni przepisów prawa. Argumentacja nie przekonuje również, że doszło w niniejszej sprawie do rażącego naruszenia prawa, skutkującego zasadnością skargi kasacyjnej w stopniu oczywistym. Nie budzi bowiem wątpliwości możliwość doliczenia przez aktualnego posiadacza okresu posiadania służebności przesyłu lub posiadania służebności gruntowej o treści służebności przesyłu jego poprzednika; zarówno na gruncie prawa cywilnego (postanowienie SN z dnia 2 marca 2017 r., sygn. akt V CSK 356/16, wyrok SN z dnia 15 lutego 2017 r., sygn. akt II CSK 157/16, postanowienie SN z dnia 15 grudnia 2016 r., sygn. akt II CSK 165/16, www.sn.pl) jak i konstytucyjnego (postanowienia SN z dnia 12 września 2018 r., sygn. akt II CSK 876/16, z dnia 10 listopada 2017 r., sygn. akt V CSK 33/17, z dnia 2 marca 2017 r., sygn. akt V CSK 356/16, www.sn.pl). W tym także zakresie nie zachodzi potrzeba wyjaśnienia zagadnienia prawnego, ani potrzeba wykładni przepisów prawa umożliwiających uwzględnienie zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu pod kątem art. 21 Konstytucji RP. W odniesieniu z kolei do kwestionowania oceny dokumentacji, należy zauważyć, że takie twierdzenia sprowadzają się do niedopuszczalnej w postępowaniu kasacyjnym polemiki z ustalonym przez Sąd drugiej instancji stanem faktycznym. Ustawodawca wyraźnie uregulował w art. 398¹³ § 2 k.p.c., że w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia; ponadto podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.). Odniesienie się w tym kontekście do dokumentacji zgromadzonej w innych i bliżej niesprecyzowanych sprawach, jako niebędących aktualnie przedmiotem rozpoznania, tym bardziej nie wpiera stanowiska skarżącego o zasadności wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c.

jw